

CYKL | DOJRZEWANIE W KINIE
GRUPA WIEKOWA | KLASY 7–8
PRZEDMIOT | GODZINA WYCHOWAWCZA

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA SCENARIUSZ GODZINY WYCHOWACZEJ

opracowanie: Elżbieta Piotrowicz

FILM | *Nasza wyspa*

Ons Eiland, Holandia 2019, 15 min

reżyseria: Lennah Koster
scenariusz: Lennah Koster
zdjęcia: Rogier Timmermans
muzyka: Darin Guernonprez
montaż: Daan Wijdeveld
film dokumentalny

FILM | *Jovanna dla klimatu*

Jovanna for Future, Holandia 2019, 16 min

reżyseria: Mirjam Marks
scenariusz: Mirjam Marks
zdjęcia: Simon Meesters
muzyka: Daniël Berends
montaż: Sander Cijssouw
film dokumentalny

FILM | *Heijplaters*

Heijplaters, Holandia 2019, 15 min

reżyseria: Mirjam Marks
scenariusz: Mirjam Marks
zdjęcia: Jurgen Lisse
muzyka: Ranko Paukovic
montaż: Sander Cijssouw
film dokumentalny

ODPOWIEDZIALNOŚĆ – WYZWANIE, ALE I SATYSFAKCJA

Godzina wychowawcza

Temat lekcji

Odpowiedzialność – wyzwanie, ale i satysfakcja

Czas trwania lekcji

45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- określa tematykę filmów dokumentalnych,
- charakteryzuje postawy bohaterów, zwracając uwagę na motywacje i skutki ich działań,
- rozmawia o różnych aspektach odpowiedzialności,
- uczy się argumentować i uzasadniać swoje zdanie.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- rozwija wrażliwość społeczną, moralną, estetyczną,
- porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,
- rozwija umiejętność krytycznego myślenia i uzasadniania opinii;
- określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- odwołanie do materiału audiowizualnego,
- mapa myśli,
- burza mózgów,
- praca w grupach,
- praca z całą klasą.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- duże arkusze papieru, kolorowe pisaki, magnesy.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu zestawu dokumentalnych filmów krótkometrażowych: *Nasza wyspa*, *Jovanna dla klimatu*, *Heijplaters*. Nauczyciel zapewnia duże arkusze papieru (co najmniej 10), pisaki i wydrukowane na małych kartkach polecenia dla grup (Załącznik nr 1)

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel przedstawia temat lekcji, a następnie prosi uczniów o krótkie odpowiedzi na pytania dotyczące obejrzanych filmów.

Co się w nich podobało, a co nie?

Co jest tematem każdego z nich?

Jak można je powiązać z odpowiedzialnością?

Uczniowie przez 5 minut wykonują zadanie. Zanim zaczną następne, nauczyciel prosi, żeby każdy kolejno powiedział jedno słowo lub krótkie sformułowanie, które kojarzy mu się z odpowiedzialnością. Prosi również o uważne słuchanie i niepowtarzanie wcześniejszych propozycji.

Realizacja tematu

Następnie nauczyciel dzieli klasę na 5 grup. Każda dostaje dwa arkusze papieru i pisaki. Pierwsze polecenie dla wszystkich grup jest takie samo:

Stwórzcie mapę myśli, związaną z pojęciem *odpowiedzialność*.

Warto wziąć pod uwagę to, o jakich rodzajach odpowiedzialności możemy mówić. Względem kogo, czego, za co, za kogo, czyjej, jakiej? W jakich sformułowaniach i kontekstach może pojawić się to słowo?

Uwaga

Wychowawcy znają swoje klasy, więc mogą wcześniej zapytać, czy uczniowie na innych lekcjach korzystali z mapy myśli. Gdyby okazało się, że to narzędzie jest im obce, w **Załączniku nr 2** dostępne są linki i materiały, które można wykorzystać, przygotowując krótkie wyjaśnienie tej metody pracy.

Nauczyciel rozmawia z grupami wykonującymi zadanie. Po 5 minutach wszystkie zespoły prezentują swoje mapy. Mogą się nimi wymieniać.

Następnie przedstawiciele grup losują polecenie dla swojego zespołu (**Załącznik nr 1**). Wszystkie zadania dotyczą aspektów odpowiedzialności ukazanych w filmach. Każda grupa dostaje inne polecenie i ma 10 minut na jego realizację. W dowolny sposób, ale przejrzysty graficznie, uczniowie zapisują ustalenia na dużych arkuszach papieru, po czym je prezentują.

Podsumowanie tematu

Nauczyciel pisze na tablicy polecenie:

„Dokończ zdania: *Uważam, że najtrudniejsza (lub najważniejsza – wybierz jedną z opcji) jest odpowiedzialność... (za, wobec, czyja, jaka...).*

Myślę tak, ponieważ...”.

Prowadzący lekcję prosi, żeby chętni uczniowie wykonali je na forum klasy.

ZAŁĄCZNIK NR 1

POLECENIA DLA GRUP

Grupa I

Odwołując się do wybranych aspektów obejrzanych filmów oraz przykładów z życia codziennego, zrealizujcie polecenie. Porozmawiajcie o relacjach w grupach rówieśniczych i relacjach dorośli – dzieci. Powiedzcie, kto i za co (w jakim sensie) może być odpowiedzialny.

Możecie odwołać się do różnych tekstów kultury – filmów, książek, utworów muzycznych.

Grupa II

Odwołując się do wybranych aspektów obejrzanych filmów oraz przykładów z życia codziennego, zrealizujcie polecenie.

Rozważcie, co może być trudne w byciu odpowiedzialnym (jak, dlaczego?), a co może być zachętą do takiej postawy.

Możecie odwołać się do różnych tekstów kultury – filmów, książek, utworów muzycznych.

Grupa III

Odwołując się do wybranych aspektów obejrzanych filmów oraz przykładów z życia codziennego, zrealizujcie polecenie.

Odpowiedzialność w skali makro... Kto, kiedy, jak chce/może/musi/powinien być odpowiedzialny?

Możecie odwołać się do różnych tekstów kultury – filmów, książek, utworów muzycznych.

Grupa IV

Odwołując się do wybranych aspektów obejrzanych filmów oraz przykładów z życia codziennego, zrealizujcie polecenie.

Powiedzcie, jakie mogą być efekty odpowiedzialności, a jakie – skutki jej braku.

Możecie odwołać się do różnych tekstów kultury – filmów, książek, utworów muzycznych.

Grupa V

Odwołując się do wybranych aspektów obejrzanych filmów oraz przykładów z życia codziennego, zrealizujcie polecenie.

Odpowiedzialność w skali mikro... Kto, kiedy, jak chce/może/musi/powinien być odpowiedzialny?

Możecie odwołać się do różnych tekstów kultury – filmów, książek, utworów muzycznych.

ZAŁĄCZNIK NR 2

MATERIAŁY POMOCNICZE DLA NAUCZYCIELA

<https://www.umcs.pl/pl/baza-wiedzy,19255,najlepszy-sposob-na-notatki-mapy-mysli,90019.chtm>
[dostęp 18.08.2020]

Źródło materiału :<https://portal.librus.pl/artykuly/mapy-mysli-od-czego-zaczac>
[dostęp 18.08.2020]

Fragmety tekstu Agaty Baj

A teraz poproszę Cię o udział w małym doświadczeniu. Wyobraź sobie jabłko. Tak, teraz. Daj sobie chwilę... I co widzisz? Robiłam to doświadczenie wiele razy. I wierz mi, nikt nie widzi czarnych drukowanych liter na białym tle. Oczami wyobraźni widzimy owoc – jabłko – obraz jabłka. Jeśli poproszę, byś bez zastanowienia podał kilka skojarzeń pasujących do jabłka, zrobisz to bez problemu. I kolejne skojarzenia do tych skojarzeń, i tak dalej, i dalej. Twoje myśli będą płynąć bez ograniczeń. I na co jest to dowód, zapytasz? Ano na to, że nie myślimy linearnie (słowo za słowem), lecz myślimy promieniście. Od każdego pojęcia możesz podać kolejne kojarzące się z nim treści. I tę naturę naszego sposobu myślenia oddają Mapy Myśli. Tworzymy je od centralnego punktu na środku kartki i promieniście dodajemy kolejne pojęcia.

Taki sposób organizacji własnych myśli bardziej przypomina drzewo. Główny pień – temat. Grube konary – podstawowe zagadnienia oraz gałązki, czyli szczegóły.

Na środku napisz tytuł, dodaj też prosty rysunek. Pamiętaj, tu nie chodzi o „wiekopomne dzieło”, ale o prosty rysunek, ikonkę, symbol. Zastanów się, jakie zagadnienia składają się na główny temat mapy. Narysuj odchodzące promieniście od tematu grube linie – gałęzie, a na nich napisz kluczowe słowa. Pamiętaj – używaj pojedynczych słów, a nie całych zdań. Buduj dalej, rozwijając każdy „konar”, dorysowując do niego małe gałązki, a na nich szczegółowe treści.